Массе а мехкий пролетареш, вIашагIкхета!

СЕРДАЛО

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-ГIалгIай обкома,
Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Советеи Министрий Советски орган
(«СВЕТ») Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

Газет арадувл 1923 шера деиз • ШОАТТА, 7 апрель, 1973 шу. • № 42 (5303). Мах 2 кеп.

ЭРГАДАЬККХА ТОАДЕ ПРОИЗВОДСТВАНА ДОАЛ ДЕЛГА

Селхан «Правда» газета тIа кевагеха бар «Промышленноста кулгалделга дIаэо эргадаькхха тоадара цкьайолча мероприятеех» йоьа КПСС Центральни Комитета, СССР Министрий Совета соцам. КПСС XXIV-ча съезда решенешкара хьадоагIаш дола из документ, Iаламат боккха доаркIам болаш да вай индустре болх дикагIа тоабара. Цо ъьлел производствагIча концентрации специализации эрга, промышленноста дерриг на доакъошка Iнлман-техничен прогресс сихьара керда торонаш. Хила дезачх хувцамий керттердар да боахама кулгалдара оргашш производствана гергаозилгга тайп-тайпарча экономически звеньеташта юкъера бокъонаш декларацин ийгасгIа дIа-ъьа ийеделга. Соцамо новкъостал дергда дIаэо а берригача халкъа боахама эффективность лаккъара, пятилетка задани тоьаме кхоачашъяра.

Парте хьех, экономикана кулгалдара методаш дегIа ца ухаш цкъан метте йиса йинц ца хилар, уж хувцалу мсих дегIаахара дIа-ъьа периодгга хьежжа. ХIанзарча этапе, социалистически производ-ства масштабаш боаран боацIаш дегIаенача хана, тIа-тIа керда доакъошш хьакуа, чоалхIанегIа хул боахамий бувзаваш, промышленность кулгалдара кхоачашбар, Iе йиш ец йолаш йолча формаеха методехи, нагахь санц дIакхача хана ун пайдане хинна яле а. «Іоаьъьа опыто хьакъоех, — аьлар нов. Л. И. Брежнева КПСС XXIV съезде, — духхьара йоккхийча объединенеи мара низ кхоачашбан сиха техничеки прогресс яран, ерригача производственни специализацин тIаберзабе».

Промышленноста кулгалделга дIаэо а эргадаькхха тоадара партен правительствин кийчъь мероприятеи индустре цкьадоаца доакъошка Iоэнь йоккха практически опыт лаьре а луьцаш кийчъь я. Уьх тIехьаьрча шерашка лаккъенна боахама централизованни кулгалдара боарам, духхарIа бокъонаш кхьачай министерствашка, лаьхбеннаб цар белктохкам, шеръеш латт производственни объединеней сеть. ХIанз кхоалгIа шу да СССР приборостроене автоматизаце средствай управленце системаш министерстве главкий метта ерригсоюзни хозрасчетни объединенеш болх беш йола. Массехк шу хьалха соцам бир химически, меххдархьта, кIора промышленноста министерствай структура тоьара. Производствана кулгалдара цкъенвеци системагIа дегIаэхаш я автомобильни индустре. Цу опыто торо хIинттар производствана кулгалделга дIаэо тоадара тIаерзаяьъа мероприятей система кийчъе.

Кулгалдара кердача структуригIа бокъонца лаьллургба производствана концентраци ярa боарам. Цаг мара ёоацчъ боахама комплексашта мокъе гIорыш предприятеи яха ца Iеш Iнлман-техничен прогресс, производство дегIаэхулгга сихде. КIезнегIа лоархIам болаш дехкар дан — доакъошта кулгалдеча дукхха дагIаш хилар дIадоаккхларга. ХIанз боахама балхах дола духхарIйола дешаш юкъарчча доацIаш къестадерга предприятеи, комбинаташа, объединенеиша, объединенеиша. Керттерча даьъке кулгалдара шиназвенни къаьвенин системага довлаер хьаьхоь министерстай гадвкаш дIайоахарглар.

ЛоацIача хана промышленноста хIара даьъке, ерригача союзни республикашка чакхдаха деза гIулакхаш техниго-экономически яIашгIехьа а даьъка йола кулгалдара генеральни схемаш кийчъе еза. Цунца цкъана соцам тIа белгалдаьккхъар предприятеи организацеи административни доаэонаеи ведомственни карахлари кулгалдара пайдане гIайта йола формаш юкъе доаларн, комбинаташ, объединенеш яIашгIйоькъара, аппарат кIезнегIа новкъарле е йиш йоацIаш долга.

Эггара йоккхагIа йола производственно-боахама комплексаш дургьа хIанз ерригсоюзнни республикански промышленни объединеиех. Шозий функцешка а боькъонашка а дIалача уж сапа йола обьединеш дукхха а эргашгIа я хIанз дIайоахьча гIаьвел. Нагахьа санц главк бюджета чотах дIелаеш йола центральни аппарата структурни звенонд кулгалдара йола административни орган яле, хIьъа промышленни объединеншта шоашта чуйоагIаш мед йолча подразделеней организалин, финансовни къаьлегама ресурсашта доал ду, уж производстве дIайохийташ хьаьхулачун йинза бехктохкаме а я уж. Хьаьта министерстай дукхагIа торонаш хургьа даьъка перспективни дегIадоладара дола хоадамбеш дола дешаш къоастае, планировани яреи кулгалдарен системаи эргашка тоьара даьъке цаг мара йолаш техничеки политика чакхъьякха.

Партен правительстван кийчъь мероприятеи къаьъа Iад доаладара-сфера кулгалдахошкеи специалисташкеи, уж хоаъ партийни, советски, боахамий организацешка, къаьъегамой коллективашка. Цудухьа хIанзе шерра дIадоладе дегIа мокъа доакъошка, хIара предприятеи, Iнлман организацеи КПСС Центральни Комитета, СССР Министрий Совета Соцам кIоарта Iомабелга. Цу гIулакха лаьрхIа пайда эца мегагрба экономически дешарах. коммунистически къаьхьгама школех, экономически технически знаней университетех, лекционни пропагандах.

Боккха бекттохкам тIалатт кадрай управленешгIен, Министерствай партийни комитеташтен. Кердача хьаьлашка чIоагIга лаккъу боахамий кулгалдахоь яхь тIа кийчбера, кадраш харжарга, дIанийсъяра, царна кхетам балара даьъке дIадегIаран. Iнлман дарда тIе боахама доаладеча эргашгIа я хIанз дIайоахьча гIаьвел. Кхечашгара Iалаьмат лорхIамерча хьалех да из. Партийни организацеш дехкарийла я кердадар довзаш бола, иннигатива дIайолаеш бола Iнлман технически прогресс, хIанзарча кулгалдара методаш ши хьайIнаца торонех хьегIама пайда эца хоьш бола нах духхарIдеча балхаита хьежжабе. Цунца цкъана производстаерча гIулакхий даьъкера боахамий кадрий бехктохкам айбе беза, дайм йоахко е еза министерствай ведомствай балха тIаьн методаш тоьара.

— КПСС XXIV съезде белгалдоалар управление система эргакккхар — цкъа-ъьа йола производственни яI, ахларо хьаьлашка уьггаю проблемаш къастаяра йола динамичну процесс я ьина. Партен правительствен белгалдаьлхача кердача гIулакхаша торо хуйитгIарча коммунизма материально - технически база хьаьъара дола Iаламаше доккхий дехкараш тоьаме хоаъкъе.

(4-ча апрелерча «Правда» передовая).

ТАСС ХОАМ

«САЛЮТ-2» ЯХА ОРБИТАЛЬНИ СТАНЦИ— СИГАЛА

Космически аре тахкара йолча программагга хьежжа 1973 шера 3 апреле Советски Союзе сигальяхийтай «Салют-2» яха орбитальни Iнлман станци.

«Салют-2» станци сигальяхийтай эргашкъхача конструкцеиа, бортови систематашта, аппаратурашта обработка яра, Iнлман-технически тохкамаш дара, космически полете эксперименташ яра.

Станци «Салют-2» лаьттан юхерча орбита тIа яьккхий уьх параметрашца:

Лаьттан тIехьен эггара; гьянаIа ялар (апогея) — 260 километр;

— Лаьттан тIехьа а эггара гаргагIа кхачар (перигея) — 215 километр;

— Лаьттан гобоакъх — 89 минута.

— Орбита оагIорча ластар — 51,5 градус.

Советски Союзера измерительни пункташкара, ишта дунен оксана Экватор тайп-тайпарча районашка йолча СССР Iнлмай Академе кемашкара хьеж полетага, хьаийбо телеметрически информаци, станцена управлени юкъера акъмага, кхьабораша.

Царех тIараме пье гектара тIа тоха езача 7—8 гектара тIа молхаш тох.

— Іажаш болча участка тIа из болт баъ а бIаьна хIанз ъьачанта молхаш тохаш да тхо, — йоьх агронома Касумов Гlарсе. — Со рьаьа волаш дика кхъьъе кагийча яхха.

Шолларча бригадера дъьуча № 6 йолча сомий - бъыздагийр бригаде хилар тхо.

Уххаза а баьхах чунйина боаьх сомий бешамаш лелаерш. Сомий гъьашта кIор теха а бIаьна гаьнешта гонаьъара лаьтта оаххаш латт ХIанз.

Сомий бешамаш дIаьоьча хана ворхI гектар хуллаш цкьа оаса бисаб бешамаш яхь чакхъьякхар.

Тхо цига долчу дийнаъь эггара хьалха культивани яь лаьттах шаьрдье цу кхий тIа яьлар катокаш тIехьа йола Татаев Лъьий агрегат.

Цунна тIехьа хьалхара муд болаккаш дIайолаеш трактористка Гавзуланов Хьажмурди секьяцин Тебдлов Аьхмади.

Аьхмада, кхьабораша.

— Хьан хьа чулгIашт хьалха кхача «Восход» яхача фух йола помидорани дIаьоьш латт уьхаза.

Сомий бешамаш дIаьоьча хана ворхI гектар хуллаш цкьа оаса бисаб бешамаш яхь чакхъьякхар.

Цох бисза пайда эи бригада кхъьъегамхоша.

ХIанз ха ца тулийташ хьалха кхача «Восход» яхача фух йола помидорани дIаьоьш латт уьхаза.

Зяба аьха уллача лаьтта хьалтIадамна оасар дIа а доаккхаш культивани яь чакхъьякхар.

Тхо цига долчу дийнаъь эггара хьалха культивани яь лаьттах шаьрдье цу кхий тIа яьлар катокаш тIехьа йола Татаев Лъьий агрегат.

Цунна тIехьа хьалхара муд болаккаш дIайолаеш трактористка Гавзуланов Хьажмурди секьяцин Тебдлов Аьхмади.

— Минеральни удобренеш тайсайий уьх участка тIа? — дъьия, даьъка хаттарг жоп долар сеяльщика Тебдлов Аьхмада, ше сеялка чу помидорий фу чудохкаш:

— Оаха фуца дIаэвьй гранулированни суперфосфат. БуртIгIна цъьана кожача удобреше пайда дикагIа лургба. ХIара гектара 50 килограмм доархIан тоьс оаха из.

Сеялка гьяьа яьинчча гIолла дисъаца дIьъкача харшашка ъьов совхоза керттера агроном Бултаев Шарип Юнусович.

— ЦаI бургиг тIехьанаьъа ца бусаш лаьтта кIала бахьаб, — цу гIулакхь разъа хинца аьлар цо.

Уьх шера хIара гектара тIара план тIе йолаш 140 центнер яккхь ворхI бригада коллективо.

Уьх шера сомий бешамаш тIаьйолча лаьтташ яхь а шерде ворхI совхозо. ХIанз ийс гектара тIа къона сомий гъьашт дIайоагIаш ба сомий бешамаш лелаеча шоллагIча бригадь къьъегамхоь.

Шв-яхо ну дъьуча сом лургба къоначу бешо. ХIанз боаккхачух цъьа эзар центнер дукхагIа сом боаккхарга совхозо.

Т. АРЧАКОВ.

СУРТА тIа (лоха). сомий бешамашта молхаш тоха» йоаккхача агрегатех Гайбеков Хьамзата яр, (лакхе) бешамаша юкъерча оаса тIа помидораш дIаьоьш ва тракторист Гавзуланов Хьажмурди секьяцин Тебдлов Аьхмади.

Автора сурташ.

СОМИЙ БЕШАМАШКА

ФОТОРЕПОРТАЖ

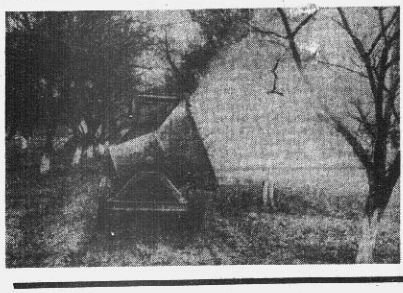

Н. В. ПОДГОРНЫЙ — ФИНЛЯНДЕ

ХЕЛЬСИНКИ, 5 апрель. (ТАСС). Финляндски Республика президента У. К. Кекконена селхан СССР Лаккехьарча Совета Президиума Председателя Н. В. Подгорныч делар ухьена финскн меттаэа «Отзва» яхача халателъстэа врахийа «Л. И. Брежнев, Къамьлаш» яха книжка. Сборныка тIа да 1970 шера 21 апреле В. И. Ленинэ вах бIаьъ шу дизарэ хетаяь КПСС ЦК, СССР Лаккехьарча Совета, РСФСР Лаккехьарча Совета цхьана яьча торжественни заседане КПСС ЦК Генеральни секретара «Ленина гIулакх» даьъа а ютдуьлаш а даьяха доклад, 1972 шера 21 декабре КПСС ЦК, СССР Лаккехьарча Советен РСФСР Лаккехьарча Советен цхьана яьча торжественни заседане «Советски Социалистически Республика Союзе шозятъке итт шу дизарэх» йола доклад, Л. И. Брежнева дъь къьдола къамьлаш.

Н. В. Подгорне У. К. Кекконена делар Советски Союзе эрсий металла кепатеха эрадаькхха Финляндне предприятеи дъь къамьлаш тIадола сборник.

* * *

ХЕЛЬСИНКИ. 5 апрель. (ТАСС-а спец. корр.). Сеглан Финляндне столица ратуша актови зале СССР Лаккехьарча Совета Президиума Председателя Н. В. Подгорне сайна Хельсинки города цIерагIа шу оттазар.

Шу оттадьча къамьл деш Хельсинке бургомистра Т. Аурас доттагIалаш, вIашш гIулакхаш лелаэрен новкъостал дареи хьакъехьа Советски Союзан Финляндене юкъе оттадь Договор лоарХIаме хилар белгалдаьккхар, из доарХIаме да шинна а мехка юкъе дог-ъьена отношенеи оттазра гаранти хиларах тарра а.

Хельсинкехь Москвахь юкъе айъха бувзамаш да, аьлар Iаьхо Т. Аураса. Цунна тешаа ду цу городана - новкъостана доттагIа. Да сотрудничества культура ларъ, цхьа йоацIаш, цун болхлой, ахархой, интеллигенче къьъегам бо.

Арахьарча политически планера диллаъь Финляндне сий лаьхду президенто, правительствас, мехка берригача пяччахьлакхен культурен чакхйоахача машара тIехьарча хьинаэрча политика. Оаха а къьобалаеш да, аьлар Н. В. Подгорне, Финляндс доаха арахьара политически толамаш, дукхагIча даьъке доттагIаьла, цхьана Гlулакхан деллдара, вIашш новкъостал дара советско - финляндски Договорера вагIсан хилар.

Хельсинке хIанз чакхъьовлаш ; я ихкарлаеш цхьана Гlулакхаш лелаэрен юкъаэрвеноейски Совещани кийчъера тIаерзаяь йола дукхагIа оагIонийл консультацеш. Iаьхо дувл цо. Дунен халкъана йоккха дегаонзало ю цу совещанех, из вай ма тешнара, уж гергга бетташка Хельсинке хурьъа.

Н. В. Подгорне Iаьхо белгалдаьккхар, Финляндс Iаьдалаш общественности ленински мемориальни мотивгIанна хIинца дъьэар, Iаьчча а Советски пяччахьлакхе хьакхелаччуьн а, дерригача Iнлмий хIинца дIаьоьш йола из город дика шерьеннийга, тоаенийга, из къы а хозагIа хулаш латтийга. Дунен халкъашта тIехьтIехьарча дукхагIа дIайоьжаш латт из.

Финляндс доахача толамий, экономически прогресса цкъьагIа мохк сихха дегIаахара

Болхло–сий дола цIи

Ух шера 22-ча марте аралашна «Сердало» газета тIа кепатехь аралъар «Болхло–сий дола цIи» яха Назранерча Ахриев Гlапура цIеррагIча «Электроинструмент» завода слесаря М. Темирханова язъяь корреспонденци. Цул тIехьагIа 29-ча марта аралашна газета тIа «Болхло — сий дола цIи» яхача рубрика кIаа оаха кепатехар Сунженски районерча Мужечарча хIаман тегача филиала болхлоно Л. Пугоевас.

Карабулавски бурун тохара балхий управление бурундеттачо В. Кипятковa, Сунженски районна РСУ маляра А. Тумгоевас язъяь материалаш.

Тахан ца рубрика кIаа оаха кепатот кхы а цIи заметка.

Дlадо йолача хаьа шолI колективе бена интернационалин, атеистически, къхьегама, патриотически кхетам болара балхах, доттагIаенах оздар дех оаха газет дешаранарца.

ХЬАДЕР–ДОГ ЛАЗАШ ДЕ

Сона сайна дукха веза шеДIаевтIача метте хоза нахаца те а тоьш кхьехьеш воалла саг. Цу нахах хиттар сона Назранерча «Электроинструмент» яхача завода слесарь - инструменталыцик Темирханов Махьмад. Кlоаргге уйла а я еш йийшар аз «Сердало» — сий дола цIи» яха цун статья.

Нагаьа санна тха авторанспортин предприятерча шофераш, слесараша, кхьчар духьхьала шоашта хьехоадабаь болх хьабран соагIа кхы хIама ца деш, уйла ца хилча, дукха машинаш литейсаръяр нахьха ара ца йоьлаш. Запасни оатхалаш атта корайоагIаш йоаьлира хоьш ма дIй.

ДIабалле шоай цIен ма лаьда Iерг со цер хьашташ дикагIа кхоачашдар-ца, Iммерза хилорца.

М. ГАГИЕВ,
Назранерча АТП шофер.

ХIАРАНЕ ДЕКХАР

Дукха ха я со тхоай маьхьчеча заводе бод хьувча болх беш йо-ла. Атта болх бац из. Хlыта а ухсхазара дIа а яха кхычаъа сайга болх буларгба аьлча тешаргьяцар со, хIама аьлча Iемай, яьнай со сай профессера.

Юхьанца ухсхазара дIаяхкача дукха халонаш духьал эттар сона. Бакъда, са-сайца чIогIа аз тIехьашка ца яла. хIаьта-вета а цьаьне хьабе бешаш боцIий ер: оалар аз дагахь. Сона хала-бола мухь кхычарна атта хургба!

Ишта цхьан юккъа тхоайла кхийсар аэи балхон. Хlанз етIайнад». Кхоьстаде халв да, аз пикгехьа кхоччаш хIайнара. Хенз безоболийт болх. Цо хьаеп дуун кIоаргале. Цудухьа дувц ший балхах «Электроинструмент» яхача Назранерча заводе слесарша Темирханов Мехьмада ишта бо-ча, мерза. Со дика кхет цох. Са-га сий, вехар, Iулакх цо ший болх лелабарга хьежжа мара дIаIогIар-дац, — йоаь Махьмада. Из дага долаш кхъьега Iерг со а.

Сона дагадаIаш норма тIехкоачаш а ца еш се чуха. Дога-боалаш хургбар сона цох, цхьане а шийга доагIар ца дича ерригача предприяте плана IатIк. План кхоачашъяр — коллективе закон да. Из закон толладелий ший норма кхоачаш а ца еш цIенгахьа верзача сагоI Цу тIа, цун шийна а эшам ма хулий цох: аланий кIезигIу, луча premex, совгIатах къаст, ший новкъосташа хьалхажка бехке хул.

Тха заводе наггаьга мара ишйлаш ший декхар кIоачаш це деш вола болхбо. Ер шоллагIа шу да оаха тIоай рогда предприятеша юхье хьалхара моттиг дIа ца хе-ца. Къастта дика хIоттамаш доаж оаха уьк шера. Хьалхарча квартала социалистически декхарий цхьа пункт йисвяц кхоачаш ца еш. Вlалла ца чIанкъа тайпара лакъ-ениай маьхьа дикал.

Аз доккхал ду цу гIуларехх. Коллектива сийленца дуззаденна да са сий а.

Ф. ХАМЧИЕВА,
Назранерча маьхьчеча завода бод хьувр.

ОДЕССКИ ОБЛАСТЬ. Iаьржача форда бистарча ара бIаьсти хьажай. Цунна бахха набеззара духьала баьххар Овидиопольски районерча «Слава» колхоза ахархой. Ух хIасагIча пятилетка хоздамбечи, кхоьстагIча шера 975 гектарах хIаране тIара 37 центнер гурахьа дув ялати 400 гектарах хIаране тIара 50 центнер хьажкIаши яха дош-денна колхозхона.

Хlанз шерра даьржад боахаме кхаикхара балхаш. Агротехнически йоагIача хIанах д ца тулийташ бIаьстан юь культураш дIайийна бала гIерташ ба механизатораш.

СУРТА ТIА: колхоза хкашка бIаьсти юь культураш дIаюьш латт. Хьалхарча плане (ьарлехьа-ра ьытехьа) механизатор бригадир, колхоза партхома секретарь Андрей Саенкон колхоза керттера агроном Олег Иванченкон.

И. ПАВЛЕНКО сурт.
ТАСС фотохроника.

Грозненски ремонтно - механически завода цехашта юкъе яьржача социалистически яхье хьайоагIа механизатора оборудованена ремонт еча цеха коллектив. Ух шера хьалхарча квартала планал совгIа по кийч а эь дIаяхьийтар 44 эзар сома маьхера турбобуран, вертлюган, буровой насосан, кхьйола продукци. Уж толаман доахача кхьастта дика кхьегаш бе слесараш Гонтаренко Николай, Гончаров Владимир, Лущенко Василий, Сливков Григорий, кхьбарш. Цхьаккха смена дIаехийтар цар шоай сменни норман 140 — 150 процент кхоачаш ца еш. Цудухьа хIанаьлехьа пятилетка хьалхарча кхьь шера заданин дикна тIехкхоачашъяьй цар.

Цхьаккха брак а нийслан цар бабка бакха юкъе. Цудухьа ОТК болхлой тIахьожам боацаш дIаюьш цар кийчыо продукци.

СУРТА ТIА: бурови насосий ваташта ремонт еш ба слесараш В. Гончаров, В. Лущенко, Г. Сливков.

И. ПЛИЕВА сурти текстн.

КЪАХЬЕГАЧАР СИЙНА

Шелковской станице В. И. Ленина памятника юхье шершан. я района къхьегамо сийлен байракх. Из урагIьхийтай «Комиссаре» колхоза пхоалгIча шурийтерн колхоза фермаьхьа сийна. Цу коллективо пачхьахьакхенга шура йоьхара план - залаян 21 мерта кхоачашъьяй. Приемни пункташка Дlаучена шура 260 тонн я.

В. УМАНЦЕВ.

САКХЕТАМ ЛАКХБУ

Шелковской района «Красный пахарь» колхоза механизаторий, хьайбан леладерий цIаккха а са-готдалийтар библиотека заведующе Светличная Ольга Петровнас.

Механизатораш бIаьстан хьалхара балхаш де ахашка арабьлар. Хьалхарге ший балха план а оттаяь цу денга хьежаш ыгIача Светличнаяс бригадашка, фермашка дIа-юха кхухьа библиотечкаш вIашагIеъехкар. Цар чу да цо ше керка духха художественни, общественно - политически, юртбохама литература.

Къахьегамхошта юкъе массови бохх дIабахьара библиотеча болхлошта дохкха новкъостал дУ Карталински станични интеллигенце, библиотека дешархой активо. Уж ба агрономаш, хьехархой, лорыш, партийни, комсомольски болхий. Къастта, дика бу политмассови болх моттигерча «Знание» общества лекторски группа председателя Струев Николай Макарович. Бригадашка, фермашка СССР хьаьнь 50 шу дизара хетаьлча заседане Л. И. Брежнева яь доклад дIаПоложийт по. Карталински больнIца лора. Васюкова Тамара Георгиевнас каст - кага медицинскни темаех лаьца лекдеш еш, беседаш ю бригадашка, фермашка. Цу тIулакхо наьха саьхетам лаьхбу, хьинаь дIйт.

С. ВАСИЛЬЕВ.

ГРАФИКАЛ ХЬАЛХА

Планагlа 2015 метр мара йоаначча иЙслагIча пятилетка хоздамбечча, кхоалагIча шера 2115 метр бурубтоха социалистически декхар тIаийлад «Старогрознефть» бурув тохара балхий управление коммуниста Александр Сергеевич Гребнева кулгаделча бригада.

Ух шера кхаь бетта цу коллективе 1500 метр бурув техал.

Бурув тохалта сиздара, химреагенташ схомбеш дIаахийтара, электропечи кхоара, бурув-тохача остех бизна пайда эцара чотах 13700 сом кходаьл.

Сменни мастерий И. Мехедева, В. Воробьева, Т. Кудрявцева, В. Алищенко сменана бурув тохара ерригача операцей заданен тIехкхоачашъю.

21 апреле — Коммунистически сгобочийке бригада коллективо дика кхъьега а цу дийнахьа дахьккхар ййслагIча пятилетка фонде дахийта а лаьрхаз.

А. ТИЩЕНКО,
тха штате воаца корр.

ЛАЬТТАН ЧЕНАШКАРА ГАНЗАШ ГУЧАЙОАХАРАШ

Ноъч - Гlалгlай республике дукха я тайп-тайпара минеральни ганзаш. Ноъч - Гlалгlай геологически экспедице геологаша дукха поисково - техкача балхаш заьа тIегIа пайдаэ оаххазаш йоаьш, чаьхьай кепатехь минеральни тезе хин дехаш. Цо белх беш йолуча 15 шера дика дахьа лаьцаш цо лаьттан рухьлан гучадоахаши уж промышленносгага карадерзадара дIалуьш.

Цу шерашка экспедице хьа а йийла техкай гIишлой материалаш, минеральни тезе хин дохаш 29 моттиг. Промышленни эксплуатаце дIаенай 24 пайдане оаххалаш доахка моттиг. Кlрабулакски, Аргунски, Яраш-Мордьнски минеральни базанка доккхий карьерни боахамаш да, цар Iалаттьн Ноъч - Гlалгlай АССР промышленни предприятеш эпшпа йолуча бедалца. Ноъч - Гlалгlай цементни заводе бедал доаттаю бала тургьяь Яраш-Мордьи юрта йистера карбонатни породаш йоьха моттиг.

Кирпичк арахецна промышленни предприятеш Iалаттьяь а эпшп йолуча бедалца, цул сингIа экспедице тахка а тоькап кIийчьяь кирпичк еча эпша тешпара боланнсовн запасаш. Тахка а техка промышленносте карадерзадара дIаенай Одлкамара сийрда бос бола жагIа боаха моттиг, из дIабохийт наха чубаха цIенош дечен промышленни зданеташ облицовочни плиташ яра. Уникалоевски гипс йоаккха моттиги Дуба-Юртовски керамзитови тошпар боалла моттиги промышленни хьинаьс цIенаре карадерзас еэаш я, хIама аьлча цига Iалламаге дукха я минеральни бедала запасаш.

Геологически экспедице кхоачашдьяь г. Грозный, Шаьлеи станица Орджоникидзевски районни центраш, Ассиновски Нестеровски яха станицаш, цхьаьна хьалъеш латта йоккхий промышленни предприятеи хина Iалашъяра гIуларе. Хица Iалашъяй Гудермески промышленни комплекс, Грозненски газ чакхйоаха завод, царна хиЙ тел Грозненски, Шаудонски, Самашкински теза хий доьллаш техкача моттигашкара. Хlыта дар запасаш ихочамчийлал а я керла хьалъяча промышленни предприятешка. Ший запасашка а дикалга а дIалача Шаудонски теза хий доьллача моттигера хий хьдоьладе йиш я город Грозне.

Йиша техка яьнай Ачалуски минеральни хий доалла моттиг. Техкача балхаш деча хама тха гидрогеологаша, хьала йоьхаш хиннача «Ачалук» яха хий доахаш хиннача моттигаш сингIа гучайоахаш кепатехь тайпара дола минеральни хин доахка моттигаш. Царех да «Жижевская», «Феодосийская», «Дилижанская» яха минеральни хин. Цу хих йоахх лучка бальнеологически свойстваш, дарбана а столове а мегаргдолаш да уж хин. Ачалуски минеральни хин доахача моттигера запасаш дилача хIара дийнахьи бусн шушашка 300 кубически метр чIдотта йиш йолаш да хий, цхьаьна здравница хьалье йиш а я республике.

Республика юрта боахам дегIаболабара 1739 квадратни километр хулача моттиге мелиоративни сурташ дахьад экспедице Царна юкъейаГlа Урус - Мартановски, Аргун - Гумсински, Предтеречни, Аксайски, Хасавюртовски яха моттигаш. Хlыта Аксайски Хасавюртовски моттигей мелиоративни сурташ доахача хана геологически-бахьанан нийслдарах вежаяшка йолча республикашка Дагестане, Хlираш-каъьа дахьар пар сурташ.

Колхозаш, совхозаш, промышленни предприятеи мелача хица Iалашъяра договорех 70 артезиански скважина йьккий.

Цхьоалагlча квартала план тоаница кхоачашъяй геологически экспедице коллективо. Ораш дах-хара балхаш дара тIаийца хиннa социалистически декхарш хана дукха хьалха. шпи бетта кхоачашдьяь. Хьинаьс къахьийгад ни. Мусрапилов, Юсупхаджиев керце латтача бурувдеттараша яя. Мусаев, Салимова, Газмагомадова. Мадаева, Идигова, Ахгабова, геологаша Кириза, Лаврищева, кхычар.

ЛоарлIамеи бекгокхамеи дехаран латт тха коллективна хьалхашка пятилетка хоздамбечча, кхоалагIча шера а. Техка йистеякха еэаш я цементни бедал йоаккхарлIоца Мамыпастаъ яха моттиг. Аргунски яхача моттига мелиоративни, сурт дахкха дола, Город Назрань чеслча хица Iалашъяра поисково - техкама балхаш да деза. Из а йиь дика оценка а йолийташ залита е еэа 10 геологически сетка.

Г. МАЛЬКОВ,
Ноъч - Гlалгlай геологически экспедице начальник.

ШЕРРА ЯХЬ А ЙОАРЖАЯЬ

БIаьстан юххье юь культураш дIаюьш, хьажкIаш, гидурарш дIаера макха боаккхаш, культивации еш ба ух деношка «Ингушский» совхоза механизатораш. Цуйран са тессача денз боал кхъовдабаллалца хьалоа кхаикара тракторий моторий таташ. Цхьаболча механизаторашна макха боаккхаш, культивайш еш бийсан а бу болх.

Дика да механизатораша доаха чоламаш а Ши ди ах ди марара еIанзар совхоза механизаторашта 6512 гектара тIа тIоадал дIакъовла.

Уж балхаш деш къастта дика кхъьийгар механизатораша Чертов Заема, Энгиноев Ахьмада, Барханоев Хьусена, кхычар. Шолй баьха норман хIара дийнахь юкъера лаьрхIача 200 процент кхоачашъю цар.

Дlайийна яьнай совхозе бIаьстан юххье юь культураш а. Ишта, лакха кондин йоьла ду а тесса агротехнически дикагIа йолча лоанцача хана дIайийра 170 гектар горох, 210 гектар кен, 350 гектар кенада пхьан горох. Цул совгIа гурахь дIайийна культураш тIа 300 гектар люцерна дIайийна совхозе.

— Гурахь дийна ялат туэпшане дика лакхлургьяь люцерна. Цу гIуларехо торо хулийтарш пхьан кхай тIара гурахь дийнача ялатеи люцернан ши хIунъкам чуба, — йоаь совхоза керттерча агронома дехкараш кхоачашдеш волча М. Хаматханова.

Уж культураш дIаюьш дика хьокхамаш доахаш кхъьийгар механизатораша М. Долова, А. Энгиноева, М. Баиоева, кхычар.

БIаьсти юь культураш дIаюьш ше а йоакхо йир совхозе хьалкIаш, гидурарш дIаера лаьтта кийчара а.

Белгалдакхха доагIа уж культураш дIаюьрйоча лаьтта дерригга а дIадахча шера зяба аьха хиннагга. Лаьтганга Iайна тIоадал дIакъайIачуъ тIехьагIа хIанз 2400 гектара тIа культивани яьй, 820 гектара тIа лаьтта найсабара, йоккхий лаьтта галаш йоахара макха баккхаб, 1400 гектара тIа минеральни удобрени тессай, 5500 гектара тIа Iан замалаъь кхашка дIа а кхухьаьн кучкаш ен дIаубтъаль хинна органически удобрени кхаппка дIанийсъен дIаха йоаржаяьй.

Цахаздаш йоакхо ю совхозе гурахь йийнача культурай. 6050 гектара тIа я уж. Дика оала а хийца низ болаш. Iангара дальар дерригга а ялат. Хlыта хIанз, бIаьстан юххье хIара гектара тIа цIаьцца центнер я кхоачийтаи аммичачи селитрада подкормка яьтул тIехьагIа цхьатарра дика лакхлуш а доагIа. Иштта дика тIа а яьнна лакхлуш йоагIа доакъара дIайийна баьшаш а. Царна 690 гектара тIа дайга махаш дахьад.

Дика терко яьй совхозе механизаторий балха хьалий а. Пхи бригада я совхозе. Хlара бригада стане механизаторашта делкъийча кхача кийчбеи столовеи я. Бригадай станашкара гьяна болх бен боалкача механизаторашта, цар балха ха йоаь ца яра, уж кхъьеташ боалкача Iалту яь тIама. Хlыта пхеларIча бригаде шоай столове хьашташ кхоачашдара бабцадараш кхелеш кха а да. Из кхы дар кхача бригадана а пхеларIча бригада механизаторашкара масал эцаре.

Бокхха терпам тIабохийт бригадашка социалистически яхьа. Хlара бригада стана Цеча уголоке да Iарачча бригада, хIара звеном. механизатораш социалистически декхарап. Царна бIаракъежача ха йиш я бригада, звенос. механизатор хьанца яхь лелюю.

Хlара дийнахь хIара механизаторо бав бох, дахьа толаман хьокхама доска тIа дIаяьду участника. Цу гIуларехо торо хулийт хIара механизатора ше мишта болх бу, яхье хьалха малав ха. цу дергпне а тIоагIан механизаторашта хьанца яхь лелюю.

Хlара дийнахь хIара механизаторо бав бох, дахьа толаман хьокхама доска тIа дIаяьду участника. Цу гIуларехо торо хулийт хIара механизатора ше мишта болх бу, яхье хьалха малав ха. цу дергпне а тIоагIан механизаторашта хькъежа яхь.

Болх бав а бIаьина салоIача механизаторашта бригадашка дешна керда газеташ, журналаш, истола та лоьзадеу лоьзарш да, радиоприемникаш я.

М. ХАМАТХАНОВ.

Грозненски № 1 йолча профессионально - технически училище чаьх а яьккха Грозненски химически комбинате Жесанова Галина балха ена ши шу соагIа ха мара яш. Безаме тIаийцар из № 1-101 йолча цеха йоккха опыт йолча аппаратчикаша. Цар шоай опыт хIа а луш новкъостаа дарах сиха кардерзайир Галинас аппаратчика говзал. Дукха ха яьалехьа социалистически яхье хьалхалатта-рашта юкъеъяр из. Ший декхараш цIенеи диззаи кхоачашду комсомолка.

СУРТА ТIА: аппаратчик Г. Жесанова.

С. ХУГАЕВА сурт.

ЮРТАРА ПРОМЫШЛЕННИ КОМПЛЕКСАШ

Производства индустриаль ни методаш тIехь-тIехьаГlа дукхагIа юкъеяхуь мехка юрта боахане. Йокхкача городашгеи промышленни центраштеи гонаьха хьалью хьайбай продукци йоаккхаш йола паччахь алнхеи, колхозни, колхозий юкъара комплексаш. Цу тайпара комплексаш хьалъьяй Украине а. Республика юрта боахамерча цар лоарлIамех дувц «Укрсельхозтехника» объединене председателя Н. П. Мамитанне АПН корреспондента Музычун Аркадена ше еннача интервью тIа.

— Николай Петрович, сонца дувзаденна да хьайбай продукци йоаха промышленни комплексаш сел дукха хъьяь?

— Вай мехка деррига а ду хьайбай продукци наьха санца адсамъяьхара. Иштта, белгала аьлча, Украине 1975 шу чакхдоалаш хIара шера юкъера лаьрхIача доаккхаш дола дарц 3,2 миллион тонн гаргга хила деза, шура — 20,3 миллион тонн. Цудухьа мамогга дихгагIа механизацин автоматизацин е еэа хьайбай фермашта, тешшаме индустриальни дарц йолла еэа продукци яккхара.

Цхьаболчча, кердача машинех моллагIча ферме пайда эца йиш яп. Хlыта из де эпшп а лан. Дукхха а пайдаГlа да производство цхьан моттиге вIашагI а теха йоккха юрбобохама предприяти хьаьр, дукхха объекташ хьалъеш ружжа дIаюха а па ухийташ.

— Юртара промышленни комплексаш — керда технических шерра пайда эца предприятеш. Цига эш лакха гоьзна йола минеральнеи - технически болхий. Цу хьанъяьха фу ду обьединене?

Хьалъеш латтача объектташка оаха вIашагI а ехкаш лакхуьуь эшап йола механизмаш, оборудовани, цун монтаж ю. Украина областашка вIашагIеллай 24 специализированни трести 150 дIа-юха йола механизированни колонnеи. Оборудованена монтаж еши из болх бе йолайолийташ и уж.

Масала, дукха ха йоацшн Киепа юхье болх бе йолаяийтай Калитянски комплекса хьалхара агрIа, пита монтаж яьй 1,5 эзар единица сонгIа технологически оборудованена.

— Кlеззига дунхагIа дувцап тхона Калитянски комплексах.

— Промышленни комплекс — из хьайбан леладара принципиальни керда а пайдангIа а форма. Хlалча процессаша йиэза механизаци яь па Iеш, цо торо лу йIарчача шера дулх, шура фуан даха а. Уклаза цхьан технологически процессаца юхьаенна я цертера а гIонна йола а объекташ. Из промышленни предприятена тара а йолаш чакхъьяьнна цига а йолаш комбинат я.

200 сонгIа гектар дIалоаш Калитянски комплексо. Цхьаза лебаду хьайбан, уж кхеду, дорстаду. Хlара дийнахь укхазара дулха комбинате дIаюр хIараяр 112 килограмм хулаш йола 300 хьакха, вешта аьлча цхьан колхоза бIарчча Фермаа. Калитянски комплекса конвейер тIара шера арайоал 108 эзар хьакха, е 12 эзар тонн дулх.

Промышленни комплекса цхьаьхха башхалонах — социальни оагIех дувзарца аз. Хlанз Калита яхача юртах городаша хьаьсарга поселок хьаьлаттт. Кхо эзар сар чуваха цIенош хьалдаьа цига. Диззаенхеззен вIашIардаьча цIеношка боахлонта мел эшар да. Хьалъеш латт тайп-тайпара культурно-бытовой объекташ.

— Хьона хетачох, малагIа комплексна пайдаэгIа я, мичахьа хьалъеруьш уна?

— Хьакхий дулх даккхара пайдангIа я шера 100—120 эзар хьакха ихсергIола комплексаш. Цу тайпара комплексаш хьалъеруьш Харьков, Волгоградски, Донецк, Днепропетровск, Полтавах, Киеи санна йоаьча йоккхача промышленни городашта гонаьха. Дулх доакхача цу тайпарча фабрикаша вIашагIйохкарца бекон а доккъадь дулх а доакхардгдола механизированни линееи.

800—1400 етт боача фермай шурий комплексаш хьалъе лерхI шура чакхъяккхара а тайп-тайпара шурий продукташ арадецара а технологически линеш а йолаш. 800 етт хургбола ферман хьалъеш латт Днепропетровски областе «Чаплинский» «Подгорный» яхача совхозашка, Харьковски областе — «Красная Армия» яхача совхозе, 1400 етт бола ферма — Крымски областа «Урожайный» яхача совхозе.

Йокхкача механизированни коа тIара оалхазаш леладелча фабрикаех дикагIа лоархI 30—40 е 40—50 эзар яхаан. Йола котам лелаеран.

1975 шу чакхдоалаш еррига республике хьалье лерхI хьакхий дух доакха 477 комплекс, дулха хьайбан кхабара — 368, шура йккхара — 542, фуаш доахаргдола 580 йокхха механизированни ферма.

— Фу да доза промышленном комплексашка оттаяча технимага бизза болх байтара?

— Механизмаштеи автоматикан технически гIуларех дара лаьхьхIа станцеши пункташна хьаеллан я. Республике хIанзе де хIо бIаь совгIа я уж, цар тIахьожам лоаттабу 400 гарача колхозийн совхозийн фермай механизмашта. Цу фермашта лахха говзал йола специалистан а кийчбу «Сельхозтехника» специалисташа шоашта могар ду йокхий хьайбан леладу комплексаш хьалъяра.

АПН.

«СЕРДАЛО»
2-тIа оагI. 7 апрель 1973 шу.

Доазол дехьара
Социализма мехкашка

ХЬАЙБАШ ЛАЗАРЕХ ЛОРАДЕ ДЕЗА

Сайрийна божа бийтта баьннабар. Цхьабаьккъа, чуяха дага яздар Зельмуханова Курпат. Ялхайтта шера Гроозненски районера «Ермоловский» совхоза № 2 йолча ферме болу деш шийна тІадьлача Гуонах шІеча кхоачанду цо. Ший йІаьхий балха опыт камаьрша ділалу цо къоначарна. Эттара хьалха ферме балха бакъхьабар кьона мехкарий Дашаева Макка, Ахаева Есита, Усманова Асмаї, кхыбарш. Балхах ка яларар пар. Меххарашта новкъостагІ ера Курпат. Сихлойн, эгІазуучаш доахан чуядойеш гІулакх хургдоацкра ділаэйтар цо къонача доярканта. Цун хьехам дІайина уж сабарергІа болх бе баьлар, дікагІа Іуьйла де баьлар хьайбаьнта. Ишшта духха ха яларечь шоаш кхобаьча доахангара шура яккхера задани кхоачашъе баьлар кьона дояркан Дашаева, Акаева, Усманова.

Уьхк шера Іан эгІара халасІа дслча январи февраль бетташка шоай совхозе мехтел ерригача районе а эттара духкагІа шура яьккхар Зельмуханова Курпата. Март бетта здани а толамца кхоачашъей цо, цхьабаьккъа, цхьаьона доахан далкъа дездина ца деттаи совндарарш Кадырова Яхийла кіезнига тІехьайисар. Хіара кхобаьча Іаттагара 560 килограмм йоагІача 815 килограмм шура яьккхар цо кха бетта, хіьлча та Кьаморовс — 860 килограмм.

Хіанз шоай совхоза дояркаца Т. Далаевайна яхь лелаю Зельмуханова. Шинне а тоашта доккхий декхарш тІаийлаш: шера алан 2400 мара йоацача хіара кхобаьча Іаттагара 2590 килограмм шура яккха. Цхьабаьккъа, ший торпан дика йоазза Курмат изъяа шура яьккха іе безам бо-лаш яи. Районе хьалхаттача Кадыровайне тІехьайисар на Іеш хьалхаяла а дага я из. Долчча тайпара аьлча, шин дояркаца яъь лелаю Зельмухановас. Хьаьгі дац царех малагІа доярка когьарчаш. Бакъда, дика да цаі— деше а доацан , бокъонца балха тІа яхь лелаяр.

СУРТА ТІА: К. Зельмуханова.

Л. РУДСКЕ сурт.

ШУРА ДУККАГІА ЙОАККХ

Хьинаре кхаьъкт Урус-Мартана районе «Тевинский» совхоза кхоачагІча отделене ферма хьайбаш леладелаша. 16 марта кхоачашъ-ьай цар паччахьалхенгга шура йоккхара цхьоалагІча кварталл алан.

Хьайбаш леладелашта юкъе яьржача социалистически яхь хьалхалатташ хьайбагІа доярка Мажиева Тіаус. Ер шу доладелча денз хіара кхоабача Іаттагара 400 килограмм шура яьккхай Мажиевас.

Цуз дукха тІехьаййаьсар хьайбаш доярка Дудаева Пакъіамат.

Нагахьа санна дикагІбола хьайбаш леладелаш бувше ца хьоахайна алан цу совхоза школлагІча отделене ферма доярка Мажидова Табарак а. Балха тІа дика гІулакхаш карагІдувларца, коза оамал йолашш Іиммерзеи хиларца массанна ше езаилийтаб цо. Іай эттара хьалгІа долча январи февраль бетташка хіара кхобаьча Іаттагара планагІа 205 килограмм шура яккха езаш яр Мажидова, тІаьта цо яьккхар 208 килограмм. Март бетта шура яккхара хьалха а толамца кхоачашъей цо.

Шоаш леладелча хьайбаттта дика Іуьйла дарца шоллагІча кварта-ле йоаккхаш йоа шура дика совьлаяттача дерхІ хьалхалаттача доаркана.

С. МАДАГОВ.

ШУРА ДУККАГІА ЙОАККХ

Хьинаре кхаьъкт Урус-Мартана районе «Тевинский» совхоза кхоачагІча отделене ферма хьайбаш леладелараша. 16 марта кхоачашъьай цар паччахьалхенгга шура йоккхара цхьоалагІча кварталл алан.

Хьайбаш леладеларшта юкъе яьржача социалистически яхь хьалхалатташ хьайбагІа доярка Мажиева Тіаус. Ер шу доладелча денз хіара кхоабача Іаттагара 400 килограмм шура яьккхай Мажиевас.

Цуз дукха тІехьаййаьсар хьайбаш доярка Дудаева Пакъіамат.

Нагахьа санна дикагІбола хьайбаш леладеларш бувше ца хьоахайна алан цу совхоза школлагІча отделене ферма доярка Мажидова Табарак а. Балха тІа дика гІулакхаш карагІдувларца, коза оамал йолашш Іиммерзеи хиларца массанна ше езаилийтаб цо. Іай эттара хьалгІа долча январи февраль бетташка хіара кхобаьча Іаттагара планагІа 205 килограмм шура яккха езаш яр Мажидова, тІаьта цо яьккхар 208 килограмм. Март бетта шура яккхара хьалха а толамца кхоачашъьай цо.

Шоаш леладелча хьайбаттта дика Іуьйла дарца шоллагІча кварта-ле йоаккхаш йоа шура дика совьлаяттача дерхІ хьалхалаттача доаркана.

С. МАДАГОВ.

КЪОНАЧАРНА НОВКЪОСТАЛ ДУ

«Красный молот» завода болат лоаладелча цехх тайп - тайпара традицеш я. Царех цхьаьнгара цхьа хьалхара мара яьй, вовзаш тІехьаенгара тІехьелгІа а йоалаш хьайоагІаш я. Хьехам луш, новкъостагІа гІо деш хилар цу цехе закон а хинна йІаэттаб. Къона балхахочу оккхача коллектина цхьа дакъа а хинна хьаюкъаеа, болхлочун сийлен профессе Іемах, цунах доккхал дергалла уйла пупа чуйоссаь гІо деша а хьехам дулга а ухаза хиланза даргдоайбо а хинна йІаэттал.

Эстагтарца, хіараонна дагалоагІа ше заводе балха вена эттара хьалхаза ди. Дерригнех йІокъьожабеш, цхьаьккха болх а ше йІаболабе хьаюкъаеа: йоалаш, деша болх бе Іомалургвий-теш, эьна, шеко йолаш ше хинна хьалхаза балха ла даьй дага латт. Цу хинна эш кердача сага хьехам а, хоза дош а, новкъостаІ, а. Цхьаьха ца йоІу а цу гІулакхехь новкъостаІ ду къонача болхлочоа ший моттиг хьалаца, кхаьъкгамца дог гІоздала, балхах бІу па хьожабе Іомаяала. Доккха да шуьах доала беркат!

Атта хиланзар лакхача классера гІа волча слесарь Михаил Равинович Фальцера, ученика Шаликина Геннадия, мастера Павел Анфеевич Сергєева балха говзал Іомае новкъостал дар бахьан доалаш, хіанз цхьа дикагІьола формовщик лоарІаш ва Хьумайд.

Наталья Филипповна Чеботаревас балха говзал Іомайр Юсупов Шанта. Хіанз хьалха латта стержещик лоарХаш ва из. Уж масалаш духха да.

Слесарах Хашим Алексеях а цун хьехархоех а дуьца безам бе са. Алексей № 3 йолча профессионально - технически училища дешархо ва. Цехе практикаца ва из. ХьалхагІа экскурсе ухаш хинав из заводе. Цу хинна духха езеннай цуьна болхочун професси. Бакъда, кІаьнка кеч чу из безам боссабар, цун пина цеха опытни стержещица Нина Кирилловна хила в мег. Хіанз аьлча, цІагІа душанза яц из ший заводах, цехах, коллективах, нахах. Цулухь, школа йьккха воалаше а Алексея духха уйла е езаизар, мичаьъ гІоргга-хьоГ со, яхаш. Болхло дургза. сох, аьнна йоаларш ва новкъостал ду. Цеха коллективаца цхьана Баксан чІоже салаІа ваха а цеха комсомольцашца цхьана заводской спартакиаде дакъа лоаиаш а хилар Алеша.

Ше болх бе воалаелча денз дикка хІамаш Іомадьаь Алексеис цехе. Коллективах дезалло сиина хьайбаш. Ветеранаша Іомаьлу керттердар — вахар, бокъонца долча, кхаьъсгамхоча балха куглий доккхача вахара маІаи довза.

Духха ха воапаш цехе дика къаьогарах цеха администрацие совІата сиьхьат делар Алексей Кавшина. Цу хана наьна а вийй а дог-гІоздалара бовгам банар. Вахка сиг хилара ду тешал дар из, сиьхьат хинна а ца Іеш.

Кастта эскаре гІулакх де гІорга Алеша, бакъда, ше цигара воаггІаше цехе юхавоаггІарехилара-рах шеко яи. Хіанз аьлча цеха ветеранашца Іомаеннаа, царга вахнаа из.

Т. БЕСКАРАВАЙНАЯ.

«СЕРДАЛО»
3-гІа сагІ. 7 апрель 1973 шу.

Шин эзар гектар гаргга гуразьа дийна ялат да Урус-Мартана районе «Горец» совхозе. Уьхк шера хіара гектара тІера кІа — 25 центнер, муьх — 23 центнер якьа социалистически декхарш тІаийнад совхоза кхаш леладелараша.

Уьх деношка цу-йлата подкормка еш ба уж. Хіанзле цІьа зэар гектара аммичаи селитра тессай.

СУРТА ТІА: (эьрдекъара аьттехьа) Эльсаева Банажи, Ганураева Аланту, Ганураева Пакъіамат, Ахмадова Зайпан, Салаева Бикар самолета чу удобренеш чуйохкаш боаьх.

Т. АРЧАКОВА сурт.

НИЗ БОЛА ДОГ

СОФИЯ. (АПИ корр.). «Болгаре энергетически дог» — иштта оьл Бобов-Дол яхача города воххе хьалъеча комплекса. Болгаре ахкларгІча пятилетке хьалъеча объектех эттара йоккхагІар я из.

Комплекса юкъейоагІа шера 1,5 миллион тонн кІор боаккхаш йола рудник, ТЭЦ, гидроузел. Руднико ТЭЦ-а кІор лоаттаберга, хіьлча гидроузло Струме Димитров яхача города промышленни предприятешта мел эна хий хуьйгарга, цуз совгІа Кюстендильски округерча 10 зэар гектара льатта хий дилла торо а лургьа.

Болгаре Халкъа Республика яйгача промышленносто министерство чІоагІьай ТЭЦ шерьара проект, цул тІехьаГіа цун низ Дакхоачагіа 840 мегаваттага.

«Бобров-Дол» яхача ТЭЦ-а еррига проект Болгаре оттальа цу тайпарча станцех хьалхарбар я. Уьхкаа оттаергьа теплотехнически процессаита доал деш йола электронно - вычислительни машина. ТЭЦа эна турбинаш Советски Союзера яхьарга, эьш — Польшера, шлак дІайоаха машинаш —Венгрера, высоковольтни аппаратура — Германски Демократически Республикера. 1974 шера болх бе йолагІурга электростанцин, гидроузел, рудника хьалхара арІга.

Ю. ГЕОРГИЕВ.

«РЕВИЗОР» ЮХАНХОАЧ «НЕМЗЕТЕ»

БУДАПЕШТ. (АПИ корр). «Немзети» яхача венгерски Къаман театро Будапешта вовзийтар Гоголь, Островский, Чехов, Горький, Вишневский, Корнейчук, Арбузов, дукхха кхыбола эрсийн сеетески драматурге классеиаин. Къьсстта терхам тІоозаш я «Ревизор» яха Гоголь аьлла комедеи. Эттара хьалха бІаь шу хьалха оттальй из театро. Венгерски сцена тІа оттаяь эттара хьалхара эрсий пьеса ер из. 1919 шера Венгерски советски республика дежоша цІьаьха гойтар из. 1946 шера мохк фашизмах муькъабьяккаха хана Къамал театра сценица пьеса кха а оттайр. Уьх шера март бетта «Немзети» яхача театре «Ревизор» яха комеди оттальй М. Горькие цІеаріча Ленинградски Докккача драматически театра керттерча режиссера Г. Товстоногоса.

НАГИРХОШТА ДУХХА ДЕЗА КНИЖКАШ

ВАРШАВА. (АПИ корр.). Маьхаїіа деза доаца «Искра» яхача полъски издательства арахецаш книжкаш къьстта чІоагІа хоатт кагиркоца- Тхъьа шера цар тиражж 73 миллионгара дІаккъабай. Шн эзар цІи йоа книжка— польски авторий произведеиеш, 300— советски, 100 книжка авторан кхыча социалистически мехкашгара. Бе, Дідадьаь шера эттара духхагІа хоаттаи эр Полевой Борриса яъьлъ «Докъошца волча сагІас йола повесть» (700 экз эземпляр тираж а йолаш цІьаьттазза арахийдай из).

ХАЛЧЪА ДУХЬА

ПХЕНЬЯН. (АПИ соб. корр.). Фармацевтически промышленносто Дідадхача шера бІаьча балха итогех хоам бу КНДР кепайвозоно. 1972 шера республика промышленносто цул хьалхарча шерарчул 15 процент совгІа дукхагІа арахийдай молхаин медицински препаратаин. Халчъа Іальдай латтача шерашка хьаюкъаеа Корей фармацевтически промышленность- Мехка апонцанга доал дера хана цхьаькхча а тайпара молхаш хьаюкъаеа цІьаьха. Цхьаь КНДР предприятена хьаю европейски медицине пайда эца а Азе-малйболанеткьа дукхахча хана денз йовзаш йола а препараташ.

Мехка бакъача наха мах боацаш медицински гІулакх ду. Халкъа Іальдала шерашка юкъера лаьрХа ца цхьаь саго ваханш йоаккха ха 26 шу цІьаьхенай ухлаза.

Ф. ЛЕСКОВ.

ПОЭТА РУБРИКА

М.-С.ЛЛИЕВ.

КОМСОМОЛЕЦ-БОЛХЛО

Дыхьеко хьо кхевакх мерза,
Визза воле мехка да.
Ца хоар гIерташ сикагIа доза,
Майрра лел хьо мехка да.

Хьо кхьычача массе метте
Долучча хIаман беркат хьувкъ.
ХьогIа долча дозе, этте,
Iа гIазлу халона дукъ.

Хьо ира бIаргI тIа ца хьожкаш,
Пхьтан букъ тIа хIама дац.
Говза кулгаш тIе ца кхочаш
Цхьаккха гIулакх чакхдаргдац.

Хьо чакхвалхнача керда гIишлош,
Дошо лоамаш тIехьауот.
Хьо хиннача мижо теркош,
Сомий бешамаш хьалеуот.

Тохк Iа космос, иэы планеташ,
Хьакъалца лаьтта кIаIIадоох.
ХьогI шиI тешаме воI хеташ,
Хьалхэ хьона беркат йоах.

Вах хьо хьалхаа нашна-лаьтта.
Соне дог чур ала лоп:
«Мырша лела, болаш ьыттув,
Комсомолец — болхло».

Л. ЦЕЧОЕВА.

ХУРГЙОЛА БIАЬСТИ ДАГАУХ

Айъхе йускел санна шорта,
Тхо волча ара бIаьсти ше.
Бахьдера фертеш дIа-са тувсаш,
Дiаэттар гIулакх хьанал де.

Гуйре, гуйре, йIаьхий гуйре,
Удаш, хувцалуш я хамаш.

Пхьхьа сийна чекхи дийка,
Дера ахки - бIаьстан меш.
Массенема йIоазал пело
Йухьар ма тха веза хьаша.

Йихьар йIоахал гIерташгуоша.
Дошо мотинг дикар лаьтта.
Дешса саврган мотт теркош,
Ерзанышкина гIаьнаш латт.

Хьаьта вIалла дега доацаш,
ШийIар бевам баалехь,
Ахка дешар юхь тхьона,
Дика мотинг шийна лехь.

Шийка дукха ца хьожийташ,
КIай кетар ца йоазкхаш тIера,
Лоа тIаулла меклаш хьувзош,
Шортта, тебаш Iа тIадера.

Ше тха хьамсара долча
Дувлеш дешар тхоцIера хийра.
Моавка палчаех балмах кхелла,
Ена кхьычар дошо гуйра.

Iа хьакхьчар, Iа тIадера,
Гальар вена цIенда санна,
Массе мотинг токхаш, этIар
Сурташ дакха говзанч хинна.

Iа, хьо хозал ювцергIац вай,
Хаиш, хаиш шо мичча ухI
Хьаьта хьест со, хьест со
уйлаш —
ХургIола бIаьсти дагаух!

М. РАШИДОВ.

12 апреле 150 шу дуз сийлахьоккха эрсий драматург Александар Николаевич Островский вав. Цо хьаьий, нарех дуккагIолла дакъа дунен драматургически классикана юкъедаха, 47 оригинальни пьесе.

А. Н. Островскае произведенеш моллагIча хIанзарча театра дожкхал де йиш йоллаш я. Цуи пьесаш дуккхача Московски театрий сцена тIара вIалла а дIайоьлан. Цхьаьнакъа постановкаш киийчьий сийлахь - воккхача драматурга юбилея сийна.

СУРТА ТIА: А. С. Пушкина цIерагIча Московски драматически театре А. Говоруха оттавьча (художник — В. Шапорин) «Неожиданная встреча» сценкалагIдаран сцена. Евлалия Андреевна — артистка В. Алентова (аьттехьа). Марфа Севостьяновна — РСФСР халкъа артистка О. Викландт.

М. СТРОКОВА сурт.
ТАСС фотохроника.

ЛОАЛАХОЙ ИСКУССТВО

ДIадахача шера Черсий-Балкхарой автономни республика столице г. Нальчике СССР, Нохч-ГIалгIайчен автоном хьакъ 50 шу дизарга хетарь Нохч-ГIалгIайчен художникийн выставка хилар. Вай графикаца, живописеца дав балхаш вай хиннера къаьстгача наха карагIдувлачь турпала гIулакхашта хетадь дар. ХIанз вай республика къаьстамхой а торо хургьа Черсий-Балкхарой художникаша Советий Iаьдала шераша-шоай республике чинчаа хувцамашта хетаьча искусства произведенеша хьажа.

Нохч-ГIалгIайчен изобразительни искусствай музее цIьвоалгIча апреле хьайийча вежаршIача автономни республика художникий выставка апрель бовлша хургьа. Музей кхы зала чу оттавьй Черсий - Балкхарой СССР изобразительни искусствай Заслуженни деятелаш бохча къаьнача художникий Ваниаха, Гусаченко санна къонача художникий Абаева, Хапова, кхыбарий башха - дика произведенеш.

Иштта дика я Паштова экслибрисаш а.

Искусство езаш болча вай республика хьежарашта чIоагIа сакъердам хургба черсашхен балкхароннхен болча художникий езткъа совгIа йола искусства произведени йовзарах. Лоалахарча республика таханара вахар кхы а дикагIа йовза новкъостал дерзда цу выставка.

М. РАШИДОВ.

МОАСТАГIЧУН ЮХЬ

Нохч - ГIалгIай книжни издательства арахеца кийчеш ду Боков Ахьмада «ЦIийенна сайрех яха керда роман. Романа тIа дуьш коллективнизации чакхъьлинарча тIехьаГIарча колхоза вахарх, керда вахар дуллаш, кулакашна лоаттабаха къовсамах.

Газето кенаток цу романа тIа ра доахьош.

А. БОКОВ

...Йода бIаьдарка кIи кхашта кхъера яьнна, чоканта кюкье енна. Ахьмада йоаг кIотаргаш, бетта лиро вIалла бос цо боаккхаш, ахотаенче, вIашагIьийна, цхьа Iаьржа гурмат хинна. Сатийина яза, тхьайбаца мо. Хьахозаш да хуншлуш доаш баргий таташ: «дап». «лап», «дап», «лар», ЦIарна юкъеккх кхы тайна тата «дарк».

ЦIьакха а, цIьакха а. ДIаюстарастоссалу кхьакха говр. Чужож цIьакха дьянача топа таташ цецвахьуьра хьалъабйенна хинна ХьамиI. Уръотт урхаш дIа я цIа хецаш. Юхасоайпр говр. ЦIьакха а — «дарк». Гоалвалар Хьамиl. Iовожанзар, бидарках балам гIагIерта латтийсар. Кисара тепча яьккхар.

— Хьагучавала! Кьонах вещий хьо?

Саг гучавалаллар, бьале латтар хотаенначуа кокай гурмат. Бакъда, тата дайар цIьакха а. Бьдерзаш санна хийтар Хьамида дерзиг дуне а, сигалера бут топ кхийтта чубежача санна.

— Хьий, довсараш, — цIогIа техар цо. — Иштта бабеллача, кIийлентIара... Хьагучадовла дечал мичча шун! Йовсараш!..

Вiашта шин татана, цо жон делар бабъечу кокай кIотарго: Кхы хIама ца кхенар Хьамиза, бидарка чархах а хьокхалуш Iолайжже вежар.

ЦIьахха сердал ессар Хьамида бIаргашка. Нийсса арахьа уллар из. Сигала, бетгага хьалъежжача сецнабар цуи шин бIарг. Цхьа саг IстIавийрзар цуниа, оалаш хезар:

— Е урх ма чIоагIа бе тоIашьй ужко.

'ДIабаллар гучара моажа бут, бьадделар дуне.

— Говр дIайита воалл хьо? — хьаттар ихьанне.

— Воалл-те.

— Лар йовзиче?

— Яккхийта, дехийта, говр а дехийта, жи а дехийта.

Дожкха таьлет этгар шоллагIча дийнах, Хьамида кога. ГIайгIане кортош чулаха бар иах. Сатем латтар селла дукха йах вIашагIкхиттача метте, цIагIара хьакхоаш доли кхаллакха болгар ца баьрхIача. Наггаьа Хьамидаса дош аьлс йистхуур цIьаьар.

— Дьара хало хьийга-м вахар уж дуненг кург, Iаьдда довзаккхаш ,,тIехьагIа моастагIашша кIевсаш а.

— ДегIа могаш а мича вар из-м.

— Бакъда, денаалх вигза-м вар.

— Сатем боаца саг вар.

— Тачаш я-кх говр бакъал доалаш из вайнавар.

— Говр бакъдар аьлча дика-м яр.

— Жужа кай бахьен саг'ийна-на моттиг сона чов. Мецача хана.

— Сий дIадоно сеннагча тIаIIолла а вигргаш.

— Кьайла ма IIолла из.

— Кьайла гIорвап. Сага цIий кхайлалоадош йоах. Дуэш кхамалаш, гIайгIане лаьттанчаьа дерз хоргош, сатем от'ор хьоалаштта юкъе. Дика ха йоал, тIакха цаI йистхуьт.

— Сага цо дав во IIама-м дар.

— Ше хьайца гIулакх дерттIа леладе гIертар-кх.

— Цийдуьа а ма лелаш, кхыл-торо тIех хилийта гIертар аллар-кх. — Массайта говр дов мичча варгва, цхьяне моастагIаш дацца хургда-кх цунна.

— ГучавагIга, сага цIий кхайлалоха йиш яь. Юха а сатем отт коа.

Дiаходоар хургда газета аргIанарча номер тIа.

Из хиннад МалгIабикерча ОРС-а контора коа.

М. ЗАНГИЕВ.

...Йода бIаьдарка кIи кхашта кхъера яьнна, чоканта кюкье енна. Ахьмада йоаг кIотаргаш, бетта лиро вIалла бос цо боаккхаш, ахотаенче, вIашагIьийна, цхьа Iаьржа гурмат хинна. Сатийина яза, тхьайбаца мо. Хьахозаш да хуншлуш доаш баргий таташ: «дап». «лап», «дап», «лар», ЦIарна юкъеккх кхы тайна тата «дарк».

ЦIьакха а, цIьакха а. ДIаюстарастоссалу кхьакха говр. Чужож цIьакха дьянача топа таташ цецвахьуьра хьалъабйенна хинна ХьамиI. Уръотт урхаш дIа я цIа хецаш. Юхасоайпр говр. ЦIьакха а — «дарк». Гоалвалар Хьамиl. Iовожанзар, бидарках балам гIагIерта латтийсар. Кисара тепча яьккхар.

— Хьагучавала! Кьонах вещий хьо?

Саг гучавалаллар, бьале латтар хотаенначуа кокай гурмат. Бакъда, тата дайар цIьакха а. Бьдерзаш санна хийтар Хьамида дерзиг дуне а, сигалера бут топ кхийтта чубежача санна.

— Хьий, довсараш, — цIогIа техар цо. — Иштта бабеллача, кIийлентIара... Хьагучадовла дечал мичча шун! Йовсараш!..

Вiашта шин татана, цо жон делар бабъечу кокай кIотарго: Кхы хIама ца кхенар Хьамиза, бидарка чархах а хьокхалуш Iолайжже вежар.

ЦIьахха сердал ессар Хьамида бIаргашка. Нийсса арахьа уллар из. Сигала, бетгага хьалъежжача сецнабар цуи шин бIарг. Цхьа саг IстIавийрзар цуниа, оалаш хезар:

— Е урх ма чIоагIа бе тоIашьй ужко.

'ДIабаллар гучара моажа бут, бьадделар дуне.

— Говр дIайита воалл хьо? — хьаттар ихьанне.

— Воалл-те.

— Лар йовзиче?

— Яккхийта, дехийта, говр а дехийта, жи а дехийта.

Дожкха таьлет этгар шоллагIча дийнах, Хьамида кога. ГIайгIане кортош чулаха бар иах. Сатем латтар селла дукха йах вIашагIкхиттача метте, цIагIара хьакхоаш доли кхаллакха болгар ца баьрхIача. Наггаьа Хьамидаса дош аьлс йистхуур цIьаьар.

— Дьара хало хьийга-м вахар уж дуненг кург, Iаьдда довзаккхаш ,,тIехьагIа моастагIашша кIевсаш а.

— ДегIа могаш а мича вар из-м.

— Бакъда, денаалх вигза-м вар.

— Сатем боаца саг вар.

— Тачаш я-кх говр бакъал доалаш из вайнавар.

— Говр бакъдар аьлча дика-м яр.

— Жужа кай бахьен саг'ийна-на моттиг сона чов. Мецача хана.

— Сий дIадоно сеннагча тIаIIолла а вигргаш.

— Кьайла ма IIолла из.

— Кьайла гIорвап. Сага цIий кхайлалоадош йоах. Дуэш кхамалаш, гIайгIане лаьттанчаьа дерз хоргош, сатем от'ор хьоалаштта юкъе. Дика ха йоал, тIакха цаI йистхуьт.

— Сага цо дав во IIама-м дар.

— Ше хьайца гIулакх дерттIа леладе гIертар-кх.

— Цийдуьа а ма лелаш, кхыл-торо тIех хилийта гIертар аллар-кх. — Массайта говр дов мичча варгва, цхьяне моастагIаш дацца хургда-кх цунна.

— ГучавагIга, сага цIий кхайлалоха йиш яь. Юха а сатем отт коа.

Дiаходоар хургда газета аргIанарча номер тIа.

Из хиннад МалгIабикерча ОРС-а контора коа.

М. ЗАНГИЕВ.

Халкъа багахбувцамцара

ДИЛЛА ЦАI БАКЪХУЛ

— Тха сесагаи сонен ца новкъ цхьаь-цаI хIама дац-кха;—аьннад Цагена.

—Эъ, дьара, хургдан-кх шелзар хонш-м. Уск дуне тIам дукха хIамаш ма дIа цхьаннена а ца хсиш, — цецбаьнна6 кан.

— Дьара хов-кх, — аьннад Цагена. — Масала, таханн догIа дехьарга-кх вайна, из аьлча, духхьал са оал дохадарга дукха а по «дедлархгдан», оал. Дилла а тхоах цаI бакъ ийлсу-кх.

●

ТIАЦКХА ХIАМА ДАЦ ХЬОНА

Цхьаь хIаманга сагага юрта баша са аьнна дехар дан хиннад Цагена. Вокхо цIинахьар-кхаьнахьар хоадаьаьв Цагеи. Юххера лоа а па луш:

— Дукха хоргош дIышлаий Iе, вошеГ — хьаттад цунна Цагена.

— Дьышал, — аьнчад вокхо.

— Берригаш а дийна бисабий уж?

— Бисиб.

— ТIакхда хIама дац хьона,— яьхад Цагена, — дIаха баша Iа.

●

СО А ВОАЦАШ...

— Цагена иIа мичал уьхаза?— хьаттад шиI бепа оасар деш всаллачу Цагенага цхьан саго.

— ДIа догIуьа баьннар да-кх,— аьнчад Цагена.

— ДIа коа вахача шийна саг яра а па вахна юхавенача цо юха а хьаттад:

— Хьо хила тарлу-кх из Цагеи яхар?

— Тарлой а па гарлой а. Цагеи со-м ва!

— Ай, хьоворре а ишгта хьа хIанга аланзар Iа из!

— Iа лийхар-м со а воацаш, са цIа ма дарий.

●

ДОШ ХЕТАШ БАЦ

Лоамп а оттабаь шиI ет бала тIа бакхха гIертан ваьлтан Цагеи.

— Фу де воал хьо, Цагеи? ХIанга хьувзибу Iа из ет?— хьаттад из.

— Дьара, — аьнчад Цагена,— йоал бедда тIа ма латтий тха, тIаьта ше катена яьккхачох вара ер кхы лоп хеташ а бац.

ШАХМАТИСТ ЯХЬАШ ДIАЙОЛАЬННАЙ

Вай городерча шахматни клубе 1973 шерара Нохч-ГIалгIай АССР шахматни чемпионат дIайолленнай. Йихьинка дахьа дошаш бе шахматисташ В. Мостовой, МагIабикера Х. Полонкоев, Г. Гордденко, У. Музаев, О. Шмойлов, А. Пашаев, Гудермесера А. Сулкин, Н. Мелькумянц, В. Дженарлиев, Х. Ведзижев, Г. Ермолаев, Х.-М. Ошаев, Р. Алимов, А. Хант, В. Брюзгин.

Парех хьалахарь моттиган яьккхача шин шахматиста Российски Федераце финала дитлагIча дахьке лоазза бокъо хургьа. Цу яхьашка 8,5 очко яьккхача мастерала кандидата норма кхоачашгирра.

ХIанз чакхъьлинай чемпионата хьалхара тур.

Этгара хьалхагIа лайза бьаьстер мастерала кандидатеи А. Сулкин Х. Ведзижеи, Сакъердамеи нвей чакхъьлинарча партегIа когIлу яьккхар А. Сумкина. Сатуркхача А. Пашаева эпзанер Гудермеи чемпион. Г. Ермолаев, О. Шмойлова лоазза воалл когIалгар Х.-М. Ошаев. Н. Мелькумянцца лоазза йиIар В. Дженар-Алиев. У. Музаеваца арабаьсте когIалгар мастерала кандидат Р. Алимов.

Чемпионата клубе аргIанарча тур хургьа.

В. ЛАНСКОЙ,
турнира керттера судазо.

Редактор Т. А. ТЕБОЕВ.

ТЕЛЕВИДЕНИ

7 апрель

I ПРОГРАММА

15.55 — Босоон» телевидени. Хоккей. Боьв дунен чемпионат. Финландин — Чехословакин. 18.15 — Iалин доаж «Людмила Зыкинас. 19.00 — «Ха». Информационни программа. 19.25 — Бособа телевидени — Хоккей. Боьв дунен чемпионат. «Цветной — «Динамо» (Москва). 21.45 — Бособа телевидени «АхIаьнашкатта яьа минитарий телевизионни театр. 22.55 — Монарт. Концерт. 23.05 — Кердалларан, передачай программа.

8 апрель

9.00 — Передачай программа. 9.05 — Бегашта йоаг IуIобийтача гимнастика. 9.20 — Кердалларан. 9.30 — Дешархо-та. «Гургал бетта сахьат». 10.00 — Босбола телевидени. «Музыкальни киоско». 11.00 — Хоздамбер доза кхоачаетIа шу Довкхача оуда Курски Магнитни аномалеи керарехь экологтка итт шу дизарга. 11.30 — «Дама с собачкой» яха художественни фильм. 13.00 — Юртара сахьат. 14.00 — Литературни вIашагIкхетар. Леонид Леонов. 14.45 — Телевизорашка хьежарий программа. 15.15 — Бособа телевидени. Кинокилъбарой клуб. 16.25 — Центральни телевидене тарзва IIу» этгара хьалха. «Онтарио беркат» IIу хIама тамашни къамаьл» — художественни фильм. 18.00 — Кердалларан. 18.10 — Телевизорашка хьежарий тайтгарача жон ду «Правда» газета редакцеи дIайоьлларо «Обозревателя Жукова 18.40 — Босбола телевидени. «Кибарднжка» яха пачхьалкхан хIаллорий ансамбла концерт. 19.00 — «Ха». Информационни программа. 19.25 — Бособа телевидени. Хоккеи йоаг дуне чемпионат. ФРГ — СССР. 21.45 — Киноновгорам. Передача дIахьу РСФСР халкъа артиста Тарщенка. 23.15 — Кердалларан, передачай программа

II ПРОГРАММА

13.30 — «Хьона ленинск». 14.10 — «Хьашка хьайра» яха художественни фильм. 15.30 — Документальни фильм «Хьона ленинск халкъ дахьа». 18.50 — Гургал. (иохий меттаза). 19.30 — Концерт.

РАДИО

7 апрель

6.30 — «Юхтара вахар» (иохий меттаза). 6.45 — Аьнашаш. 6.55 — Хаоттам. 7.00 — «Грозненский рабочий», «Комсомольски молодеж» газетий обзор. 7.20 — «Сердало» газета обзор. 8.05 — Пионерера доттагIаи дерзаша дола концерт (иохий меттаза). 14.00 — «Дика догIаиста» мотиг яьа, яха артистгун беседа (IIалгIай меттаза). 14.35 — «Кьонаш» (ерсий меттаза). 14.45 — «Дукха бера межарий санна» яха очерк (ерсий меттаза). 15.15 — «Ше сийлахь IIалгIай меттаза). 15.35 — «Литературни Нохч-IIалгIайче» яха радиожурнал (ерсий меттаза). 16.00 — Юртбоссаран ансамблен радиошкола (IIалгIай меттаза). 16.15 — Юрта боа-

лама хьалхалаттаршта дола концерт (ерсий меттаза). 16.50 — Хоздамбера шера удариикан» (IIалгIай меттаза).

8 апрель

7.10 — «Грозненский рабочий» газета обзор. 7.18 — Лермонтов фильм-спектакль дола воазо. 7.25 — Хоамаш. 8.25 — Шоайа дукха еза аларан. 15.15 — «Кьона IIелакх» (иохий меттаза). 15.35 — «Ше сийлахь IIалгIай меттаза». 15.45 — «Дукха бера межарий санна» яха очерк (ерсий меттаза). 15.50 — Кхоачашкхетара ашарий программа (ерсий меттаза). 16.40 — Школьни глобус (ерсий меттаза). 18.20 — Юрта боа-ламаша дола концерт (иохий меттаза).

ХАОТТАМ

Тахан республикен Грозненгара IIолла хумшалуш морхаш а йолаш, йоачан а воацаш, IуйбIийна дожк а доаллаш, малхболехьара секунде 5—6 метр сулал долаш муха а хьекхаш ха хила а, фегара температура республике IIолла 11—15 градуси Грозне 13—15 градуси йIоазал йолаш хила я тоолу.

МЕТЕОСТАНЦИЯ.

ТХА АДРЕС: 364051 г. Грозный-51, Ленина улица 11 (3-гIа этаж) Телефо наш: редактора — 3-44-96; зам. редактора — 3-39-11; бехитокхама секретарв — 3-34-38; партийни захарен культуран отделий—3-61-46; промышленноста отдела — 3-42-30; юрта доахама отдела—3-42-25; письмой отделен бухгалтерен — 2-60-71.

НАШ АДРЕС: 364051 г. Грозный, ул. Ленина 11 (3-й этаж). Телефоны: редактора — 3-44-96; зам. редактора — 3-39-11; ответственного секретаря — 3-34-38; отделов партийной жизни и культуры — 3-61-46; отдела промышленности — 3-42-30, отдела сельского хозяйства — 3-42-28; отдела писем и бухгалтерии — 2-60-71.

«Грозненский рабочий» издательства типографи. Революцце проспект 7/84.

Типография изза «Грозненский рабочий», проспект Революции 7/84.

Заказ № 3490.

СФ05034.

СТРАХОВАНИ ЯР—

ЛОАРХIАМЕ ГIУЛАКХ

Карабулакски химически реагентий заводе каст-каста хьоашлагIа худ страховой агент Киселева Анна Васильевна. Бакъда, заводе болхлошу цох хьашта лоархI аьлча нийса хургдан, цIана аьлча дукхагIа бола заводе болашлонта йовзаш а езаш а я яз. Духха да дар кхъьаьсарах страховой бокъонехи аьлца цунна дуьда.

Цох а ховрда заводчанаш страхованеца хьашт долаш болгн бола. Къьаьгема кхерамзле лорарехи къьаьгема хьалаш тоадаран де мел эшар ду вай пачхьалкхехо. Болх бечу, удицашна, вазача мотт тиге наха хатарниа ца хилийтар чIоагIа лоархIаме лоархIаш да. Цхьабакъда, ихьашдабарашна пюш болх бечу, водача-воагIача кхерамбодоч лора а ца луш пюшта чоннан ю. Цу моча наха материалаш гIо ду гоостраха оргашна, нагахь сиина из страхованн яь вале. Тха заводе страхован е йиш я безаличан расписатах. Цу гIулакха тоъам болаш да страховой агентара, бухгалтере гIоолла яэносаш сеIае, аьина хоам бича. Цу тайпара ова перечислене аттача вовкх болхло, кIезнагIа йов цун къьаьгема ха, лерттIа делаяйт гоостраха бокъонаш а.

ХIанз тха заводе 125 саг ва страхованн яь. Цу юкъе ба берригача дезала а тIехь страхованн яьраш. Уж бу Иванова6ар Людмилан Михаили, Петровгар Элионоран Петри, Ковалевгар Валентинан Алексейи, дуккха кхыбарашна. Цар страхованн яьй шоай бе-рашта а.

Договораца белгалъаь ма хьа чакхъьлича хьашта йиш я гоострах аьнсоашта дIатийина ахча. Масала, Ветряковгар Майис, Николаи шоаш яьча страхованех алсамо ахча хьа а йIоа дуккхача хана страхованн яра договор дIахо а чIоагIдар гоостраца.

Вахар тоадаран къьаьгамхой хьаштаи ахоамашдаран чIоагIа лоархIам болаш да гоостраца договораш уьттадар.

Балхара хьалхенера длане тIара сецадер кIезнга мара дац, бакъда страховане ха чакхъьлича гоострахера хьанзар шортта ахча хул.

А. СИНЧИНОВ,
завода инженер-технолог.